

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

GASVRYHEIDSTUDIES

HERSIENINGSVRAE ANTWOORD **KWARTAAL 3**

ONDERWERP: SEKTORE EN LOOPBANE

Hierdie dokument bestaan uit 9
bladsye.

VRAAG 5

5.1

- 5.1.1 - Die gasvryheidsbedryf maak 'n bydrae tot die bruto binnelandse produk (BBP/GDP) van die ekonomie van SA/belasting betaal aan regering√
- 'n Toename in aanvraag van produkte sal werksgeleenthede skep√
- Sekondêre werksgeleenthede by maatskappye wat produkte verskaf aan vervaardigers soos voedselverkooppunte√
- Plaaslike inkomste sal styg√
- Multiplier effect/Inkomste wat geskep word sal bydra tot die ontwikkeling en verbetering van die land se infrastruktuur√
- Fondse word vir instandhouding en verantwoordelike benutting van natuurlike hulpbronne verskaf√
- Toeriste bring waardevolle buitelandse valuta in die land in√
- Die aansien en lewenstandaard van die plaaslike gemeenskap verbeter√ (Enige 4) (4)
- 5.1.2 - Bak/enige gebakte produkte√
- Tuisnywerhede√
- Spyseniering: /verjaarsdagpartytjiesfunksies√
- Straatverkopers√
- Maaltye op wiele/voorafbereide etes√
- Privaat sjefs/voorbereiding van etes in privaat huishoudings√
- Restaurant/koffiewinkel√
- Snoepie (Enige relevante 3) (3)
- 5.1.3 In die ontwerp van die bedryfsplan moet die volgende ingesluit word:
- Koste van vervaardiging/om besigheid te bedryf√
- Aankope en verskaffers/handelware-aanbieding√
- Wie verskaf die grondstof en toerusting, waar is hulle geleë, die kredietbepalings√
- Aflewering: lewer hulle af of moet bestellings afgehaal word√
- Personeelplan/getal personeel √
- Voorraadbeheer en berging√
- 'n Organogram: wie is verantwoordelik vir watter taak in jou besigheid√
- Posbeskrywings: 'n geskrewe lys take vir elke pos in jou maatskappy√
- Individuele verantwoordelikhede: watter werknemers is verantwoordelik vir watter take√ (Enige 4) (4)
- 5.1.4 - Dekblad: naam van besigheid/naam van eienaar√
- Sakebeskrywing: adres, doelwitte, kaartuitleg, soort besigheid√
- Produk/diensomskrywing√
- Bemerkingsplan/strategie√
- Finansiële plan/begroting: kontantvloei-analise, inkomstestaat, balanstaat, gelykbreekanalise√ (Enige relevante 2) (2)

- 5.2.
- 5.2.1 - Gastekamers/akkommodasie√
 - Voedsel en drank/restaurant√
 - Kroeg√
 - Spa-behandelings√ (Enige 3) (3)
- 5.2.2 - Menslikehulpbron-bestuurder √
 - Opleidingsbeampte√
 - Administratiewe poste/klerk/sekretaresse√ (Enige 2) (2)
- 5.2.3 - Produk is aangedui in advertensie√: akkommodasie, etes, spa √
 - Promosie is aangedui in advertensie√: spesiale pakkette: bly 2 nagte, 3de nag gratis√
 - Prys is aangedui√: R2 999, dit lyk meer bekostigbaar as R3 000√
 - Plek/adres van besigheid is aangedui√: Avondaleweg 22√
 - Mense/Teikenmark is aangedui: Ouers en kinders√
 - Verpakking is nie aangedui nie√ – geen 'handelsmerk-bewustheid nie/besighedsnaam' bewustheid/logo√
 - Aanbieding nie aangedui nie√ – geen prentjies van produk nie√ (Enige 6) (6)
- 5.2.4 - Promosievideo's √
 - TV √
 - Advertensies (wys in rolprentteaters of op videomure/borde) √
 - Digitale vertonings√
 - Internet/YouTube/Facebook√ (Enige 2) (2)
- 5.2.5 Die sekerheidspan beskerm die gaste, personeel en eiendom sodat eise wat tot groot finansiële verliese kan lei, voorkom kan word. √
 Menslikehulpbron-beamptes kyk na sekerheidspersoneelsake: √
 soos indiensneming, opleiding, verlof, salarisse, bonusse, mediese hulp en probleme wat ondervind word/berading. √
 Stel dienskontrakte vir sekerheidspersoneel op, werkskedules en roosters, gedragskode, prosedures/dissiplinêre optrede/skik dispute. √
 Sekerheidspersoneel maak seker dat die menslikehulpbon-personeel veilig is√
 Hierdie twee departemente werk nou saam om die sukses van die besigheid te verseker√ (Enige 4) (4)

VRAAG 5

FEB-MAART 2018

- 5.1.1 Pamflette√
 Brosjures√
 Strooibiljette√
 Advertensies√ (Enige 3) (3)
- 5.1.2 Skoolgaande kinders√
 Universiteitstudente√
 Families√
 Tieners√ (Enige 1) (2)

- Rede: die redelike prys maak dit geskik vir mense om te koop√ (1)
- 5.1.3 Dit skep werksgeleenthede.√
 Ekonomiese groei word gestimuleer en inkomste wal toeneem.√
 Dit sal bydra tot die ontwikkeling√ en verbetering van die
 infrastruktuur√
 Toeriste bring waardevolle buitelandse valuta in.√
 Die aansien en lewenstandaard van die gemeenskap verbeter√.
- (Enige 4) (4)
- 5.1.4 Negatief:
 Nie maklik om te lees nie√
 Prentjies hou nie verband met die produk wat verkoop word nie√
 Dit is slordig en onaantreklik√
 Daar is geen slagspreuk op die plakkaat nie√
 Geen kontakbesonderhede nie√
 Spelfoute met Burgers (Burghers) and Goedkoop (Goetkoop) √
 Positief:
 Prys is ingesluit√
 Promosie is aangedui, (Cheap Cheap) √
 Nie te veel inligting nie√ (Enige ander relevante 5) (5)
- 5.2
- 5.2.1 Gaste en funksievertreкке√
 Voedsel en drank√
 Kroeg√
 Wassery√ (Enige 3) (3)
 (Enige ander relevante antwoord)
- 5.2.2 Betaal personeelsalarisse√
 Kotroleer bankprosedures√
 Ouditering van hotelfondse√
 Betaling van VAT√
 Hou boek van geld wat inkom en uitgaan uit besigheid√
 Hou besigheid se bates veilig√
 Berei finansiële verslae voor√
 Stel begrotings op√ (Enige 4) (4)
- 5.2.3 'n Entrepreneur moet die volgende eienskappe hê:
 Die vermoë om besigheidsgleenthede te identifiseer en berekende
 risiko's te nee mom sukses te bereik√
 Wees vasberade en verbind tot die besigheid√
 Moet 'n sin vir verantwoordelikheid en liefde vir prestasie hê√
 Wees kreatief, self-wersaam en aanpasbaar√
 Moet 'n toekomsgerigte perspektief hê√
 Wees selfversekerd om sukses te behaal√
 Moet oor goeie organisasie en bestuursvaardighede beskik√ (Enige 4) (4)
 Hoë vlakke van energie en 'n sin vir humor√
- 5.2.4 Beseighedsadres√
 Soort besigheid/sakeonderneming√
 Handelsmerk√ (5)
 Kort , medium en langtermyn doelwitte√

Padkaart wat die ligging van die onderneming aantoon√
Plan wat die uitleg van die onderneming aantoon√ (Enige 5)

VRAAG 5

FEB-MAART 2017

5.1

- 5.1.1 Die teikenmark sal bepaal word deur:
Demografiese faktore√ bv. Getroude status, ouderdom,
familiegrootte bv. Betaal 'n midweektarief en jou vriend/metgesel bly
gratis saam met jou, benodig inkomste√
Fisiese faktore: aktiwiteite√ bv. Daaglikse wildritte, tennis en sauna√
Produk verwante faktore√, wat beskryf watter dienste of produkte die
gaste verkies bv. Luukse akkommodasie op 'n wildplaas halfpad
tussen Cathcart en Queenstown, in die hartjie van die Oos-Kaap. √
(Enige 3) (3)
- 5.1.2 Ja, promosie is gebruik√
Koop-een-kry-een: betaal die enkel midweektarief van R600 en jou
vriend/metgesel bly gratis saam met jou. √ (2)
- 5.1.3 Dit is duur√ jy kry slegs een bedrag vir 2 mense√. (1)
- 5.1.4 Die grootte van die houer moet nie die gas mislei ten opsigte van die
inhoud nie√
Verpakking moet maklik wees om te hanteer√
Inligting op verpakking moet duidelik wees√
Verpakking moet geskik vir die inhoud wees√
Dit moet sterk, higiënies en skoon wees√
Indien moontlik moet dit herwinbaar en herbruikbaar wees√(Enige 2) (2)
- 5.1.5 Besigheidsadres√
Soort besigheid√
Handelsmerk√
Kort, medium en lantermyndoelwitte√
Padkaart√
Plan wat die uitleg van die onderneming aantoon√ (Enige 4) (1)
- 5.1.6 Springbok Wildslodge dra by tot werkskepping:
Direkte werk: posisies in die gasvryheidsindustrie√ voorbeelde:
Lodge ontvangsdame√, Kamerbediende√, Toergids√, Masseuse,√
sjef√, kelners√, deurwag√ (Enige 2)
Indirekte werkskepping: posisies wat nie deel vorm van die
gasvryheidsindustrie√ bv: vervaardigers van linne wat in die lodge
gebruik word√, verskaffers van voedsel, drank√, vervaardigers van
meubels√ (Enige 2) (4)

5.2

5.2.1

INKOMSTE- GENERERENDE AREAS	NIE-INKOMSTE- GENERERENDE AREAS
Kroeg✓ Voedsel en drank✓ Gastekamers✓	Finansies✓ Veiligheid✓ Instandhouding✓

(6)

5.2.2 Die twee departemente is afhanklik van mekaar, want verkope en bemarking moet potensiële kliënte bewus maak van die dienste en produkte wat die instansie aanbied ✓. Hulle verseker dat die kliënte gebruik maak van die produkte en dienste wat 'n inkomste verseker vir die instansie✓. Die finansiedepartement verseker dat die inkomste ooreenkomstig die begroting en behoeftes van die instansie gespandeer word✓. (Enige 2) (2)

5.2.3 -Hou toesig oor personeel✓, eiendom✓ en sleutelkontrole✓
-Hulle moet die instansie, personeel en gaste van die volgende kriminele aktiwiteite beskerm:

- kredietkaartbedrog✓
- versekeringsbedrog
- terrorisme✓
- inligtingstechnologie✓
- doppelbedrog✓

(Enige 3) (3)

5.2.4 -Beweegbare skemerkelkiekroeg✓/Vloeistofsjefs✓
-Drankies op wies✓
-Verkoper✓
-Kinderverjaardagpartytjiedrankies✓

(Enige 3) (3)

VRAAG 5

NOVEMBER 2017

5.1

5.1.1 (a) Veiligheidswag/motorwag/parkeer✓

(b) Rekenaarpersoon/IT persoon/Bemarkingsbestuurder✓

(c) Nagouditeur✓

(3)

5.1.2 Wassery✓

Wasdiens word aan gaste gelewer en gaste betaal per item –
genereer inkomste✓

Was en skoonmaak van instansie se linne soos bv. lakens, genereer
nie 'n inkomste nie✓ (3)

5.1.3 Voorkantoor/24 uur ontvangs✓

Gratis DSTV & Wi-Fi✓

Swembad✓

(2)

- Lugverkoeling√ (Enige relevante 2)
- 5.2
- 5.2.1 Bruto binnelandse produk√ (1)
- 5.2.2 Dit bring inkomste/geld in deur goedere/voedsel√ en dienste√ (2)
- 5.3 Naam van die Hotel/ Mayfair Hotel√
Adres/ Smithstraat 28, Kaapstad√
Kontakbesonderhede/ 021 488 2888√
Doel/ Strewe na uitnemende diens, Trots Suid-Afrikaans√
Logo/ √
Soort besigheid/ Privaat eienaar√ (Enige 4) (4)
- 5.4
- 5.4.1 Goed√
Naam van hotel is aangedui /Mayfair hotel √
Groot letters/maklik om te lees √
Kort beskrywing van produk/diens√
Logo/slagspreuk aangedui√
Kontakbesonderhede word verskaf/ telefoonnommer/e-pos adres√
Eenvoudige taal word gebruik/maklik om te verstaan√
Vry van spelfoute√
Sleg √– geen pryse word aangedui nie√ (Enige relevante 4) (4)
- 5.5
- 5.5.1 Webtuiste/internet√
E-pos√
Telefonies/tele-verkope√ (Enige 1) (1)
- 5.5.2 Teikenmark kan onmiddellik bereik word√
Adverteerder kan kliënte direk bereik deur telefoon of e-pos√
Kan 'n wye gehoor bereik√
Internet/webtuiste: Inligting word gereeld opgedateer√
Internet/webtuiste: Mense kan baie inligting bekom en gaste se terugvoer lees √
Telefoon: telefoonbemarkers kan baie oortuigend wees√
Besparing van koste bv spaar papier en ink/ eko-vriendelike omgewing (Enige 2) (2)
- 5.6
- 5.6.1 Bedreigings:
Straatparkering√// motors kan bedags of snags gesteel word/kaping√
Swembad√// mense kan verdrink√
Middestad√// Raserig/kan onderhewig wees aan roof/bom/brand√
24-uur ontvangs√// gevaarlik in die aand√
Kompetisie√// ander hotelle in die area √ (Enige 3) (3)
- 5.6.2 Geleentheid:
- K Naidoo kan besigheid uitbrei – meer hotelle/meer kamers bou√
- Kan matriekafskeide/troues aanbied/vermaak√
- Dagsorg vir kinders- ouers wat spa bywoon √
- Geskenkwinkel√ (3)

- Drankstalletjie✓

(Enige 3 relevante antwoorde)

5.7

5.7.1 Om onderhoud/herstelwerk enige tyd van die dag of nag te doen bv.
TV, loodgieterswerk, elektrisiteit, lugverkoeling✓
Roetine onderhoud bv. tuine, verfwerk✓
Afvalbeheer en hersirkulering vorm ook deel van onderhoud✓
Herstel en skoonmaak van swembad✓

(Enige 2 relevante antwoorde) (2)

VRAAG 5

MEI/JUNIE 2018

5.1.1 -Onderwysers✓

-Lede van die gemeenskap wat die plaasstal of vlooiemarkte besoek✓

-Toeriste wat die plaasstal of vlooiemarkte besoek ✓ (Enige 2) (2)

5.1.2 Sterk punte:

-Gasvryheidstudieleerder✓

-Woon 5 kilometer buite die dorp✓

-Besige teoristeroete✓

-Twee plaaslike inwoners wat help verkoop✓

-Word gehelp deur ervare ouma✓

-Gebruik gehersirkuleerde bottels✓

-Martie verkoop aan onderwysers✓

-Verkoop by die plaasstal of vlooiemarkte ✓ (Enige 4) (4)

5.1.3 Bedreigings:

-Kompetisie (iemand wat dieselfde konfyt verkoop) ✓

-Stygende brandstofpryse (vervoer van goedere) ✓

-Vrugte wat bederf✓

-Tydbestuur (onbeplande skoolaktiwiteite) ✓

-Weer / droogte (bome wat nie vrugte dra nie) ✓ (Enige relevant) (3)

5.1.4 -Plakkaat het 'n beskrywing van die produk✓

-Dis netjies en aantreklik✓

-Die letters is groot✓

-Naam van die produk is sigbaar✓

-Plakkaat het nie spelfoute nie✓

-Promosie is daar (gratis proe op tuisgemaakte brood)✓

MAAR:

-Daar is geen prys✓, slagspreuk✓, adres of kontakbesonderhede✓,
prentjie van die produk✓ , (Enige 5) (5)

5.1.5 Produk✓ Appelkooskonfyt✓

Plek✓: Ubuntu plaasstalletjie✓

Persone/Mense✓: Onderwysers, lede van die gemeenskap wat die
plaasstal of vlooiemark besoek, toeriste wat die plaasstal of vlooiemark
besoek ✓

Promosie: gratis proe, plakkaat✓ (Enige 3x2) (6)

- 5.1.6 -die glasbottels is maklik om te hanteer✓
 -geskik vir preserving van konfyt✓
 -gehersirkuleerde bottels is geskik mits dit higiënies skoongemaak is✓ ✓
 -bottels moet geskik wees vir konfyt (bottels moet gesteriliseer word voordat konfyt ingesit word) ✓
 -Sy kan etikette op die bottels sit✓
 -Aantreklik etikette en 'branding' kan opgesit word
 -Inligting kan op die etikette gesit word✓
 (Enige 4) (4)
- 5.1.7 -Verskaf werkseleenthede✓
 -Stimuleer ekonomiese groei✓
 -Bevorder die infrastruktuur✓
 -Dra by tot die ontwikkeling en verbetering van die plaaslike inwoners✓
 -Toeriste bring waardevolle buitelandse valuta in✓
 -Aansien en lewenstandaard van die plaaslike gemeenskap word bevorder✓
 (Enige 3) (3)
- 5.2 -Voorkantoor is die hart van die onderneming✓
 -Gaste maak gebruik van die voorkantoor as hulle 'n bespreking maak, inboek of rekening vereffen✓
 -Navrae word deur die kantoor hanteer✓
 -Dra by tot die ekonomie deur goedere en dienste te verkoop wat 'n inkomste genereer en werk verskaf ✓
 (Enige 3) (3)